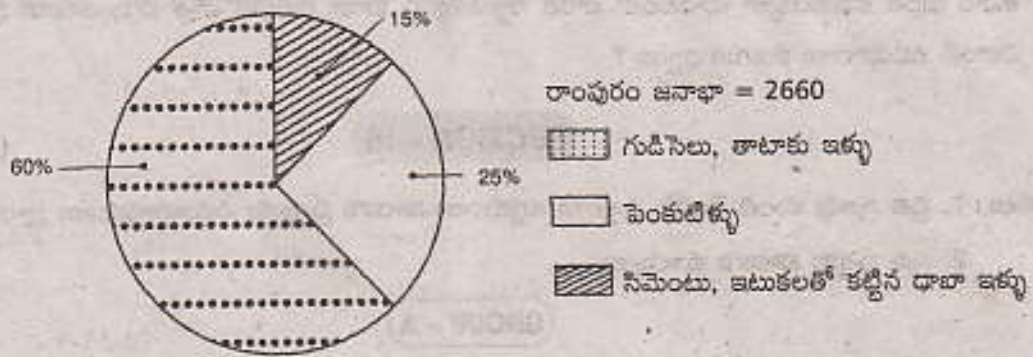

22. క్రింది వివరాల ఆధారంగా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

- రాంపురం గ్రామంలో ఏ రకపు ఇళ్లు అధికంగా ఉన్నాయి ?
- రాంపురం గ్రామంలో 60% ప్రజలు ఏ తరగతికి చెందినవారు ?

4. క్రింది పటాన్ని పరిశీలించి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

ప్రశ్నలు :

- స్పెయిన్‌లో అంతర్భాగంగా కనిపించే దేశమేది ?
- ఏ ఒప్పందం క్రింద ప్రాంతం ఎక్కువగా ఉంది ?

6. కింది పేరా చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

ఇది 1992లో జరిగింది. అయితే ఇది ఏకైక సంఘటన కాదు. ఈ వార్త వ్యాపించటంతో ఇతర గ్రామాల మహిళలు కూడా తమ గ్రామాల్లో సారా అమ్మకాలను నిలిపివేశారు. అంతిమంగా వాళ్లు వేలాది సంఖ్యలో నెల్లూరు కలెక్టరు కార్యాలయం వద్దకు కదం తొక్కి సంవత్సరానికి ఒకసారి జరిగే సారా కాంట్రాక్టు వేలం పాటలను ఆపేశారు. వేలంపాటను కలెక్టరు ఆరుసార్లు వాయిదా వేసి, చివరికి వాటిని రద్దు చెయ్యవలసి వచ్చింది.

13. క్రింది పట్టికను పరిశీలించండి.

పట్టిక : దీసెంబరు 2011లో వివిధ వ్యవసాయ పనులకు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రోజువారీ కూలి రేట్లు (రూపాయలలో)

కార్మికులు	దున్నటం	విత్తటం	కలుపు తీయటం	నాట్లు వేయటం	కోత	పోత	సూర్పిడి	పత్తి విరడం
పురుషులు	214	197	215	-	164	168	152	-
స్త్రీలు	-	152	130	143	126	124	118	136

పైన ఇచ్చిన కూలిరేట్లతో మీ ప్రాంతంలో ఏదైనా పనికి అమలులో ఉన్న కూలిరేట్లను పోల్చండి.

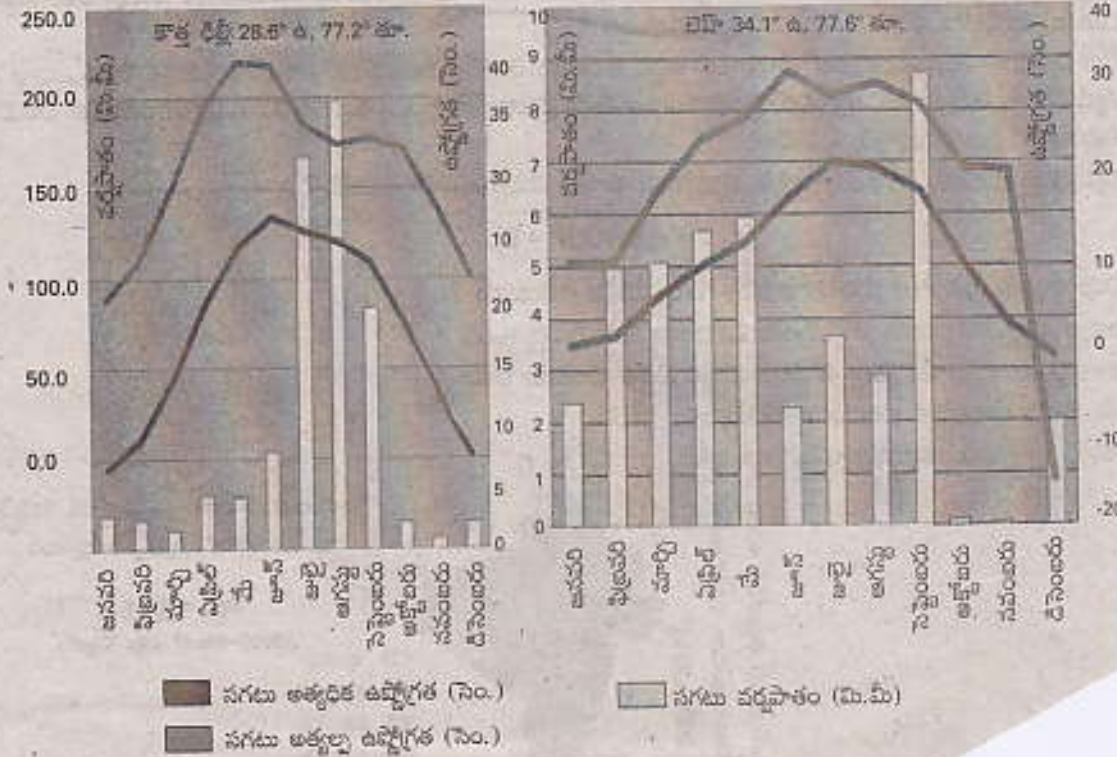
6. భారతదేశంలో కొన్ని కీలక ఖనిజాల శ్రవ్యకమును సూచించు పట్టికను పరిశీలించండి.

పట్టిక : ఖనిజాల శ్రవ్యకం (వేల టన్నులలో)

ఖనిజము	1997 - 1998	2008 - 2009
బాక్సైట్	6,108	15,250
ఓగ్గ	2,97,000	4,93,000
జనువ ఖనిజము	75,723	2,25,544
క్రోమైట్	1,515	3,976

పై పట్టికను పరిశీలించి, గనుల శ్రవ్యకము వేగంగా అభివృద్ధి చెందటం వల్ల పర్యావరణానికి ఏవిధమైన నష్టము జరుగుతుందో విశ్లేషించండి.

క్రమోగ్రాఫులు

ఎ) న్యూఢిల్లీ, లెహ్ నగరాలలో ఏ నెలలలో అత్యధిక వర్షపాతం కలుగుతుంది ?

బి) న్యూఢిల్లీలో బాగా వేడిగా, చలిగా ఉండే నెలలు ఏవి ?

సి) సంవత్సరంలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత పరిధి 'లెహ్' లో ఏవిధంగా ఉంది ?

డి) న్యూఢిల్లీ, లెహ్ల భౌగోళిక ప్రాంతం ఏమిటి ?

16. ఇవ్వబడిన పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానములిమ్ము.

పట్టణీకరణ పెరగటమంటే ప్రజల ఆవకాశాలు పెరగటం, ఇర్దిక కార్యకలాపాలు పెరగటం వంటివి ఒక్కటే కాదు. దాని వల్ల ఎన్నో సమస్యలు కూడా ఉత్పన్నమవుతాయి. పెరుగుతున్న పట్టణ జనాభాకు గృహవసతి కావాలి. వాళ్లకి నీటి సరఫరా ఉండాలి. మురుగునీరు, ఇతర వ్యర్థ పదార్థాలు తొలగించే విధానం ఉండాలి. వీటన్నిటి వల్ల పర్యావరణంపై ఒత్తిడి పెరుగుతుంది. వాహనాల వినియోగం పెరగటం వల్ల పట్టణాలలో వాయు కాలుష్యం పెరుగుతుంది. ఇది ఆరోగ్య సమస్యలకు, స్థానికంగా వాతావరణ మార్పులకు దారితీస్తుంది. మురుగునీటి తొలగింపు సరిగా లేకపోతే అది ఎన్నో అంటువ్యాధులకు దారితీయవచ్చు.

- 1) పట్టణీకరణ అంటే ఏమిటి ?
- 2) పట్టణీకరణ వలన ఏనేనీ కొన్ని సమస్యలు తెలపండి.
- 3) ఈ సమస్యల వలన ఏమి జరుగుతుంది ?
- 4) వాహనాలు ఎందుకు పెరుగుతాయి ?

22.

పట్టిక : భారతదేశంలో కొన్ని కీలక ఖనిజాల తవ్వకం (వేల టన్నులలో)

ఖనిజం	1997 - 98	2008 - 09
బాక్సైట్	6,108	15,250
బొగ్గ	2,97,000	4,93,000
ఇనుప ఖనిజం	75,723	2,23,544
క్రోమైట్	1,515	3,976

పై పట్టిక చదివి, క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

- 1) ఈ పట్టికలో ఏ ఏ ఖనిజాలు ఇవ్వబడ్డాయి ?
- 2) ఏ ఏ ఖనిజాలు అధికంగా తవ్వబడ్డాయి ?
- 3) అతి తక్కువగా వెలికి తీసిన ఖనిజాలు ఏవి ? ఎందుకు ?
- 4) దీనివల్ల కలిగే పర్యావరణ సమస్యలను తెలపండి.

18. ఈ క్రింది టేబుల్ చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి.

క్ర.సం.	శ్రేణి పేరు	సగటు ఎత్తు	ప్రత్యేక లక్షణాలు
1.	హిమాలయ శ్రేణి	6100 మీ.	మంచుతో కప్పబడి ఉంటాయి. హిమానీ నదాలు, మంచు శిఖరాలు కనబడతాయి.
2.	హిమాలయ శ్రేణి	3700-4500 మీ.	ఇక్కడ బాగా ఒత్తిడికి గురైన రాళ్ళు ఉంటాయి. పీర్ పంజాల్, మహాభారత శ్రేణులు ముఖ్యమైనవి.
3.	శివాలిక్ శ్రేణి	900-1100 మీ.	వివిధ ప్రాంతాలలో వివిధ పేర్లతో పిలువబడుతాయి.

- 1) మూడు హిమాలయ శ్రేణుల పేర్లు చెప్పండి.
- 2) వేసవి విడిదులు ఏ శ్రేణిలో ఉన్నాయి ?
- 3) డూన్లు ఎక్కడ ఉన్నాయి ?
- 4) హిమాలయ, హిమాలయ మధ్య భేదమేమి ?

16. ఇవ్వబడిన పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానములిమ్ము.

పట్టణీకరణ పెరగటమంటే ప్రజల అవకాశాలు పెరగటం, ఇద్దరికీ కార్మికలాపాలు పెరగటం వంటివి ఒక్కటే కాదు. దాని వల్ల ఎన్నో సమస్యలు కూడా ఉత్పన్నమవుతాయి. పెరుగుతున్న పట్టణ జనాభాకు గృహవసతి కావాలి. వాళ్లకి నీటి సరఫరా ఉండాలి. మురుగునీరు, ఇతర వ్యర్థ పదార్థాలు తొలగించే విధానం ఉండాలి. వీటన్నిటి వల్ల పర్యావరణంపై ఒత్తిడి పెరుగుతుంది. వాహనాల వినియోగం పెరగటం వల్ల పట్టణాలలో వాయు కాలుష్యం పెరుగుతుంది. ఇది ఆరోగ్య సమస్యలకు, స్థానికంగా వాతావరణ మార్పులకు దారితీస్తుంది. మురుగునీటి తొలగింపు సరిగా లేకపోతే అది ఎన్నో అంటువ్యాధులకు దారితీయవచ్చు.

- 1) పట్టణీకరణ అంటే ఏమిటి ?
- 2) పట్టణీకరణ వలన ఏనేనీ కొన్ని సమస్యలు తెలపండి.
- 3) ఈ సమస్యల వలన ఏమి జరుగుతుంది ?
- 4) వాహనాలు ఎందుకు పెరుగుతాయి ?

22.

పట్టిక : భారతదేశంలో కొన్ని కీలక ఖనిజాల తవ్వకం (వేల టన్నులలో)

ఖనిజం	1997 - 98	2008 - 09
బాక్సైట్	6,108	15,250
బొగ్గ	2,97,000	4,93,000
ఇనుప ఖనిజం	75,723	2,23,544
క్రోమైట్	1,515	3,976

పై పట్టిక చదివి, క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

- 1) ఈ పట్టికలో ఏ ఏ ఖనిజాలు ఇవ్వబడ్డాయి ?
- 2) ఏ ఏ ఖనిజాలు అధికంగా తవ్వబడ్డాయి ?
- 3) అతి తక్కువగా వెలికి తీసిన ఖనిజాలు ఏవి ? ఎందుకు ?
- 4) దీనివల్ల కలిగే పర్యావరణ సమస్యలను తెలపండి.

18. ఈ క్రింది టేబుల్ చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి.

క్ర.సం.	శ్రేణి పేరు	సగటు ఎత్తు	ప్రత్యేక లక్షణాలు
1.	హిమాలయ శ్రేణి	6100 మీ.	మంచుతో కప్పబడి ఉంటాయి. హిమానీ నదాలు, మంచు శిఖరాలు కనబడతాయి.
2.	హిమాలయ శ్రేణి	3700-4500 మీ.	ఇక్కడ బాగా ఒత్తిడికి గురైన రాళ్ళు ఉంటాయి. పీర్ పంజాల్, మహాభారత శ్రేణులు ముఖ్యమైనవి.
3.	శివాలిక్ శ్రేణి	900-1100 మీ.	వివిధ ప్రాంతాలలో వివిధ పేర్లతో పిలువబడుతాయి.

- 1) మూడు హిమాలయ శ్రేణుల పేర్లు చెప్పండి.
- 2) వేసవి విడిదులు ఏ శ్రేణిలో ఉన్నాయి ?
- 3) దూన్లు ఎక్కడ ఉన్నాయి ?
- 4) హిమాలయ, హిమాలయ మధ్య భేదమేమి ?

5. ఈ క్రింది భారతదేశ పటమును పరిశీలించి, ఈ దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబివ్వండి.

గంగా, బ్రహ్మపుత్రల సంగమం

- ఎ) బ్రహ్మపుత్రానది యొక్క ఉపనదులను పేర్కొనండి.
బి) గంగానది ఒడ్డున గల ఏదేని రెండు నగరాలను పేర్కొనండి.

గ్రామీణ భారతదేశంలో కాలరీల వినియోగం

జనాభా	కాలరీల వినియోగం
కింది పావు భాగం కింది 25%	1624
రెండవ పావు భాగం	1900
మూడవ పావు భాగం	2143
నాల్గవ పావు భాగంపై 25%	2521

ప్రశ్నలు :

- ఎ) జనాభాలో ఏ భాగం వారు తక్కువ కాలరీలను ఉపయోగించారు ?
బి) తక్కువ కాలరీల వినియోగానికి గల ప్రధాన కారణమేది ?
సి) ఎన్ని పావు భాగాల ప్రజలు, సిఫారసు చేసిన కాలరీల కంటే తక్కువగా తీసుకొంటున్నారు ?
డి) పై పట్టిక దేనిని సూచిస్తుంది ?

21. ఈ దిగువ యిచ్చిన పట్టికను పరిశీలించండి. ప్రశ్నలకు జవాబివ్వండి.

కొన్ని రాష్ట్రాలకు సంబంధించి కొన్ని తులనాత్మక గణాంకాలు

రాష్ట్రం	శిశుమరణాలు వెయ్యికి (2006)	అక్షరాస్యత శాతం (2011)	నికరపోషణ శాతం (2006)
పంజాబ్	42	77	76
హిమాచల్ ప్రదేశ్	36	84	90
బీహార్	62	64	56

- ఎ) ఏ రాష్ట్రంకు నికర పోషణ శాతం అధికంగా ఉంది ?
బి) "శిశుమరణాల రేటు" అనగానేమి ?
సి) పై మూడు రాష్ట్రాలలో ఏ రాష్ట్రం యొక్క నికర పరిస్థితి బాగుంది ?
డి) బీహారులో శిశుమరణాల రేటు అధికంగా ఉండటానికి గల కారణమేది ?

18. ఈ క్రింది పేరాను చదివి ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

1990ల చివరి దశకంలో పశ్చిమ బెంగాల్‌లో పని పండించే ప్రాంత అధ్యయనంలో 5 లక్షల కంటే ఎక్కువమంది వలస కూలీలు వరికోతల కాలంలో ఖర్చుమాన్ జిల్లాకి వెళతారని తెలిసింది. ఈ వలస కూలీలలో అధిక సంఖ్య గిరిజనులు, ఇతర తక్కువ కులాల వాళ్లు. ప్రతి సంవత్సరం ఈ వలస కూలీల సంఖ్య పెరుగుతోంది. సేవర గిరిజన జాతికి చెందిన మగవాళ్లకు ఆస్సాంలోని తోటలపనికి వలస వెళ్లే సుదీర్ఘవర్తిత ఉంది. ముంద, సంతాల్ జాతి పురుషులు ఒడిశాలోని గనులలో పని చెయ్యటానికి వలస వెళతారు. మహారాష్ట్రలోని దేవర ప్రాసిసింగ్ కర్మాగారాలలో పని చెయ్యటానికి ఏటా కేరళనుండి 50,000 మహిళలు వలస వెళతారు.

- 1) వలస కూలీలలో అధిక సంఖ్యకులు ఎవరు ?
- 2) ఆస్సాంలోని తోటల పనికి వెళ్ళేవారు ఎవరు ?
- 3) ఒడిశాలో గనులలో ఎవరు పని చేయడానికి వెళతారు ?
- 4) కేరళ మహిళలు మహారాష్ట్రకు దేనికి వలసకు వెళతారు ?

18. దిగువ పట్టిక ఆధారంగా కింద ఉన్న ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వండి.

ప్రపంచ జనాభా - గతం, భవిష్యత్తు అంచనా (మిలియన్లలో)
సంవత్సరం

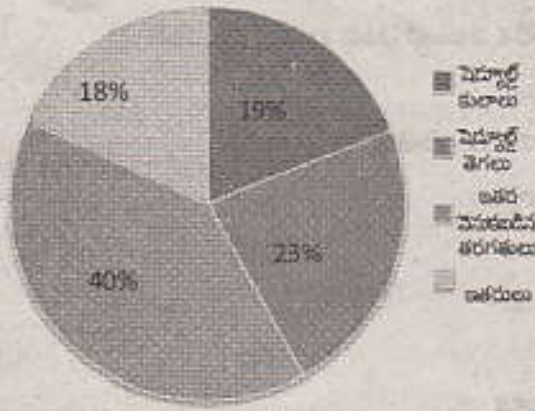
ప్రాంతం/సంఖ్య	1500	1600	1700	1800	1900	1950	1999	2012	2050	2150
ప్రపంచం	458	580	682	978	1,650	2,521	5,978	7,052	8,909	9,746
ఆఫ్రికా	86	114	106	107	133	221	767	1,052	1,766	2,308
ఆసియా	243	339	436	635	947	1,402	3,634	4,250	5,268	5,561
యూరపు	84	111	125	203	408	547	729	740	628	517
లాటిన్ అమెరికా & కరేబియన్	39	10	10	24	74	167	511	603	809	912
ఉత్తర అమెరికా	3	3	2	7	82	172	307	351	392	398
ఓషియానియా	3	3	3	2	6	13	30	38	46	51

- 1) ప్రపంచ జనాభా మొదటిసారి రెట్టింపు కావటానికి సుమారుగా ఎన్ని శతాబ్దాలు పట్టింది ?
- 2) 1800 నాటికి ఏ ఖండాలలో జనాభా తగ్గింది ?
- 3) ఏ ఖండంలో ఎక్కువ కాలంపాటు అధిక జనాభా ఉంది ?
- 4) భవిష్యత్తులో జనాభా గణనీయంగా తగ్గునున్న ఖండం ఏదైనా ఉందా ?

2. ఈ క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నకు సమాధానమునిమ్ము.

మందుతున్న బంతినుంచి భూగోళం ఏర్పడిన క్రమంలో ఎన్నో వాయువులు వెలువడ్డాయి. భూమి గురుత్వాకర్షణ శక్తి వల్ల ఈ వాయువులు రోదసిలోకి తప్పించుకోలేదు. భూమ్యాకర్షణ శక్తి ఈ వాయువులను ఇంకా పట్టి ఉంచుతోంది. ఫలితంగా భూమి చుట్టూ వాయువుల పొర ఒకటి ఏర్పడింది. దీనివల్ల ఎన్నో ముఖ్యమైన ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు మనం పీల్చుకునే ప్రాణవాయువు (ఆక్సిజన్), సూర్యుని అతిసీలలోహిత కిరణాల నుంచి కాపాడే ఓజోను పొర, మనకు అవసరమైన మాంసకృత్తులు తయారుచేయటానికి మొక్కలు వినియోగించుకునే సత్రజని మొదలైనవి. అంతేకాకుండా ఈ వాతావరణం మనలను వెచ్చగా ఉంచుతుంది, నీటి చక్రం కూడా దీనిగుండా ఏర్పడుతుంది.

ప్రశ్న : ఓజోను పొర లేకుంటే భూమిపై ఉష్ణోగ్రత ఎలా ఉంటుంది ?

పై చిత్రాన్ని పరిశీలించి, క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము.

- 1) 2007-08 సం॥లో మొత్తం వలసలలో పెద్దాల్లే తెగల వారి శాతం ఎంత ?
- 2) 2007-08 లోని వలస జనాభాలో ఏ వర్గ ప్రజలు ఎక్కువ ?
- 3) తక్కువ శాతం వలసలు ఏ వర్గాలలో ఉన్నాయి ?
- 4) ఈ వృత్తాకార చిత్రం ఏం చూపిస్తోంది ?

18. భూగోళం వేడెక్కటాన్ని అడవులు అంతరించిపోవటం ఏ విధంగా ప్రభావితం చేస్తుంది ?

17. ఈ క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

వలస వెళ్లిన ప్రదేశంలో ఆ కార్మికులకు చౌకధరల దుకాణాల నుంచి సరుకులు దొరకవు కాబట్టి వాళ్లు ఆహారధాన్యాలపై ఎక్కువ ఖర్చు చేయాల్సి ఉంటుంది. చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితులలోనూ, పారిశుద్ధ్యంలేని వాతావరణంలోనూ నివసించాల్సి రావటం వల్ల వాళ్లు అనేక ఆనారోగ్యాలకు, రోగాలకు గురౌతారు. గనులు, ఇటుక బట్టీలు, నిర్మాణ పనులలో పని వల్ల వాళ్లు ఒళ్లునొప్పులు, వదదెబ్బ, చర్మవ్యాధులు, ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులకు లోనవుతారు. యజమానులు సరైన భద్రతాచర్యాల తీసుకోకపోవటం వల్ల పారిశ్రామిక ప్రదేశాలు, భవన నిర్మాణ ప్రదేశాలలో ప్రమాదాలు తరచు సంభవిస్తూ ఉంటాయి. వలస కార్మికులు సంఘటిత రంగంలో లేనందు వల్ల వాళ్లకి వివిధ ఆరోగ్య, కుటుంబ సంరక్షణ కార్యక్రమాలు అందటం లేదు. వలస వచ్చిన మహిళా కూలీలకు ప్రసూతి సెలవులు ఉండవు. అంటే ప్రసవించిన కొద్ది రోజులకే వాళ్లు తిరిగి పనికి వెళ్లవలసి ఉంటుంది.

- 1) వలస కార్మికులకు చౌకధరల దుకాణాలలో సరుకులు ఎందుకు యివ్వరు ?
- 2) వలస కార్మికులు పారిశుద్ధ్యంలేని వాతావరణంలో ఎందుకు నివసించాల్సి వస్తుంది ?
- 3) గనులలో పనిచేసేవారు తరచూ ఎదుర్కొనే వ్యాధులేవి ?
- 4) ఒక బిల్డింగ్ నిర్మించే కాంట్రాక్టరు ఆ బిల్డింగ్కు విద్యుత్తు కనెక్షను యివ్వడానికి ఎలక్ట్రిషియన్ను నియమించాడు. అతను గోడ ఎక్కి వైరింగ్ చేస్తుండగా కాలు జారి క్రిందపడి మరణించాడు. ఈ తప్పు ఎవరిది ?

2. ఈ క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నకు సమాధానమునిక్కు.

హిమాలయాల వల్ల శీతోష్ణస్థితి అనేక విధాలుగా ప్రభావితం అవుతుంది. ఇవి భారతదేశ ఉత్తర పరిహార్లులో రక్షణ కవచాలుగా ఉండి తీవ్ర చలికాలంలో మధ్య ఆసియా నుండి వచ్చే చల్లబీ గాలులను అడ్డుకుంటాయి. వేసవిలో వర్షాలకు, పశ్చిమ కనుమలు దాటిన తరువాత ప్రాంతంలో రుతుపవన తరహా శీతోష్ణస్థితికి హిమాలయాలే కారణం. అవే లేకపోతే ఉత్తర ప్రాంతం పొడిగా ఉండేది. హిమాలయాల నుంచి నీళ్లు అందటంతో హిమాలయ నదులు సంవత్సరం పొడవునా నీళ్లు కలిగి ఉంటాయి. ఈ నదులు కొండల నుంచి కిందకి తెచ్చే ఒండ్రుమట్టి వల్ల మైదాన ప్రాంతాలు చాలా సారవంతంగా మారాయి.

ప్రశ్న : హిమాలయాల ప్రాముఖ్యత ఏమిటి ?

8. ఈ క్రింది భారతదేశ పటమును పరిశీలించి, ఈ దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి.

గంగా, బ్రహ్మపుత్రల సంగమం

భారతదేశం

ఎ) బ్రహ్మపుత్రానది యొక్క ఉపనదులను పేర్కొనండి.

బి) గంగానది ఒడ్డున గల ఏవేని రెండు నగరాలను పేర్కొనండి.

గ్రామీణ భారతదేశంలో కాలరీల వినియోగం

జనాభా	కాలరీల వినియోగం
కింది పావు భాగం కింది 25%	1624
రెండవ పావు భాగం	1900
మూడవ పావు భాగం	2143
నాల్గవ పావు భాగంపై 25%	2521

ప్రశ్నలు :

ఎ) జనాభాలో ఏ భాగం వారు తక్కువ కాలరీలను ఉపయోగించారు ?

బి) తక్కువ కాలరీల వినియోగానికి గల ప్రధాన కారణమేది ?

సి) ఎన్ని పావు భాగాల ప్రజలు, సిఫారసు చేసిన కాలరీల కంటే తక్కువగా తీసుకొంటున్నారు ?

డి) పై పట్టిక దేనిని సూచిస్తుంది ?

22. క్రింద యిచ్చిన పట్టికను చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి.

భారతదేశంలో పరిశ్రమలవారీగా కార్మికుల వివరాలు, 2009 - 2010 (%)

రంగం	నివాస స్థానం		స్త్రీ, పురుషులు		మొత్తం కార్మికులు
	గ్రామీణ	పట్టణ	పురుషులు	స్త్రీలు	
వ్యవసాయ రంగం	68	8	47	69	53
పారిశ్రామిక రంగం	17	34	34	16	22
సేవల రంగం	15	58	19	15	25
మొత్తం	100	100	100	100	100

ఎ) ఏయే రంగాలలో పురుష కార్మికులు అధిక శాతంలో ఉన్నారు ?

బి) సేవా రంగంలో ఉపాధి పొందుతున్న పట్టణ నివాసుల శాతమెంత ?

సి) ఏ రంగం అత్యధికంగా ఉపాధిని కల్పిస్తుంది ?

డి) వ్యవసాయంలో ఉపాధి వాటా ఎందుకు తగ్గలేదు ?

3. కింది పేరాను చదివి సమాధానం రాయండి.

“అడవిల్ల కంటే మగ పిల్లవాడు పుట్టాలని కోరుకునే లింగవివక్షత భారతదేశంలో ఇప్పట్లో పోయే సూచనలు కనపడుతు లేదు. మగపిల్లలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం వల్ల మగపిల్లల్లో కంటే అడవిల్లల్లో మరణాల శాతం ఎక్కువగా వుంది. అనేక కుటుంబాలు అడవిల్లలను భారంగా భావిస్తాయి. మహిళల పట్ల ఈ వివక్షతను తగ్గించటానికి బలమైన శక్తిగా మహిళల చదువు ఉపయోగపడుతుంది.”

ప్రశ్న : లింగ నిష్పత్తిలోని తేడాల కారణంగా సమాజంపై పడే ప్రభావాలను పేర్కొనండి.

18. మీ ప్రాంతంలో భూగర్భ జలాలు అదుగంటిపోయాయి. ఏ ఏ కారణాల వల్ల ఇలా జరిగిందని నీవు భావిస్తున్నావు ?

GROUP - B

19. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావాలేమిటి ? విస్తరిస్తున్న ప్రపంచీకరణ వల్ల భారతదేశానికి ప్రయోజనాలేమిటి ? నీ అభిప్రాయాన్ని వివరించుము.

20. ప్రజల జీవనశైలి పర్యావరణాన్ని ఎలా ప్రభావితం చేస్తుంది ? పర్యావరణ పరిరక్షణకై నీవు ఏ సూచనలు ఇస్తావు ?

21. “కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మూడింట ఒక వంతు ఆహారధాన్యాలను రైతుల నుంచి కొనుగోలు చేస్తాయి. వివిధ పథకాల ద్వారా ఈ ఆహార ధాన్యాలను ప్రజలకు పంపిణీ చేస్తాయి.”

ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ (PDS) ద్వారా ప్రభుత్వాలు ప్రజలకు సక్రమంగా ఆహార భద్రతను కల్పిస్తున్నాయని నీవు భావిస్తున్నావా ? నీ అభిప్రాయం సవివరంగా తెలియజేయుము.

22. కింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత భారత ప్రభుత్వం విదేశీ వాణిజ్యం, విదేశీ పెట్టుబడులకు అవరోధాలు విధించింది. దేశంలోని ఉత్పత్తిదారులకు విదేశీ పోటీ నుంచి రక్షణ కల్పించాల్సిన అవసరం ఉందని భావించింది. 1950-1960 లలో పరిశ్రమలు అప్పుడే నెలకొల్పబడుతున్నాయి, ఈ దశలో దిగుమతుల నుంచి పోటీని అనుమతించి ఉంటే ఈ పరిశ్రమలు నిలదొక్కుకుని ఉండేవి కావు. కాబట్టి అత్యవసర వస్తువులైన యంత్రాలు, రసాయనిక ఎరువులు, ముడి చమురు వంటి వాటి దిగుమతిని మాత్రమే ప్రభుత్వం అనుమతించింది. అన్ని ఆభివృద్ధి చెందిన దేశాలు అవి ఆభివృద్ధి చెందుతున్న దశలో తమ దేశ ఉత్పత్తిదారులకు ఎదో ఒక విధంగా రక్షణ కల్పించాయన్న విషయాన్ని ఇక్కడ దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.

- 1) స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత భారత ప్రభుత్వం విదేశీ వాణిజ్యానికి ఎందుకు అవరోధాలు విధించింది ?
- 2) భారతదేశంలో పరిశ్రమల స్థాపన ఎప్పుడు మొదలయింది ?
- 3) ప్రభుత్వం వేటి దిగుమతిని అనుమతించింది ?
- 4) అత్యవసర వస్తువులకు ఉదాహరణలిమ్ము.

3. ఈ క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

భారతదేశంలో మొదటి జనగణన 1872లో జరిగింది. అయితే మొదటి సంపూర్ణ జనగణన 1881లో జరిగింది. అప్పటినుంచి ప్రతి 10 సంవత్సరాలకు ఒకసారి క్రమం తప్పకుండా జనగణన చేపడుతున్నారు. 2011లో భారతదేశ జనాభా 121,01,98,422. ఈ 121 కోట్ల జనాభాలో 62,37,24,248 మంది పురుషులు, 58,64,69,174 మంది స్త్రీలు.

- 1) భారతదేశంలో మొదటి జనగణన ఎప్పుడు జరిగింది ?
- 2) జనాభా లెక్కల గురించి వాయుముఖము

GROUP - B

5. సేవా రంగం ఇతర రంగాలకంటే ఎలా భిన్నమైనది ? కొన్ని ఉదాహరణలతో వివరించండి.

6. ఈ క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నకు సమాధానము రాయండి.

ఒకే విస్తీర్ణంలో సంవత్సరంలో ఒకటికంటే ఎక్కువ పంటలను సాగు చెయ్యటాన్ని ‘బహుళ పంటల సాగు’ అంటారు. భూమి నుంచి ఉత్పత్తిని పెంచటానికి ఇది అత్యంత సాధారణమైన పద్ధతి. రాంపురంలో రైతులందరూ కనీసం రెండు ప్రధాన పంటలు సాగుచేస్తారు, వాళ్ళల్లో చాలామంది మూడవపంటగా బంగాళాదుంప సాగు చేస్తున్నారు.

ప్రశ్న : బహుళ పంటల సాగును వ్యాఖ్యానించండి.

3. క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

ఫోర్ట్ మోటర్స్ అనే ఆమెరికా కంపెనీ ప్రపంచవ్యాప్తంగా 26 దేశాలలో ఉత్పత్తి పౌకర్యాలు కలిగి ఉండి అతి పెద్ద కార్ల ఉత్పత్తిదారుగా ఉంది. ఫోర్ట్ మోటర్స్ 1995లో భారతదేశానికి వచ్చి 1700 కోట్ల రూపాయలతో చెన్నై దగ్గర కర్మాగారాన్ని నెలకొల్పింది. భారతదేశంలో జీపులు, లారీల అతిపెద్ద కంపెనీయైన మహింద్రా & మహింద్రాతో కలిసి ఈ కర్మాగారాన్ని నెలకొల్పింది. 2004 నాటికి ఫోర్ట్ మోటర్స్ భారతదేశంలో 27,000 కార్లు అమ్ముతోంది. భారతదేశం నుంచి దక్షిణ అఫ్రికా, మెక్సికో, బ్రెజిల్ దేశాలకు మరో 24,000 కార్లు ఎగుమతి చేస్తోంది. ఇతర దేశాలలోని ఉత్పత్తి కేంద్రాలకు విడి భాగాలను సరఫరా చేసేలా ఫోర్ట్ ఇండియాను అభివృద్ధి చేయాలన్న తలంపుతో కంపెనీ ఉంది.

- 1) ఫోర్ట్ మోటర్స్ ఐహంశజాతి కంపెనీయో ? ఎందుకు ?
- 2) విదేశీ పెట్టుబడి అంటే ఏమిటి ? ఫోర్ట్ మోటర్స్ భారతదేశంలో ఎంత పెట్టుబడి పెట్టింది ?

17. ఈ క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో తగినన్ని ఉపాధి అవకాశాలు లేనందున, గ్రామీణ ఉపాధిలో తగినంత ఆదాయం లేనందున ప్రజలు ప్రధానంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి పట్టణ ప్రాంతాలకు వలస వెళుతున్నారు. కుటుంబ సభ్యులకు మరిన్ని అవకాశాలు, అధిక ఆదాయాలు, మెరుగైన సేవలు ఉంటాయన్న ఆశతో ప్రజలు వలస వెళతారు. రామయ్యకు వ్యవస్థీకృత రంగంలో పని దొరికింది. కానీ పట్టణాలకు వలసవెళ్లే వాళ్లలో చాలామంది కూలీలుగా పని చెయ్యాలి వస్తుంది. అదీ అవ్వవస్తేకృత రంగంలో ఉపాధిని వెదుక్కోవలసి ఉంటుంది. వాళ్లు బజారులో తిరుగుతూ సరుకులు అమ్ముతుండవచ్చు. పెయింటర్లు, మరమ్మతులు చేసేవాళ్లు, రిక్షా తోలేవాళ్లు, భవన నిర్మాణ కార్మికులు కావచ్చు.

- 1) గ్రామీణులు, పట్టణాలకు ఎందుకు వలసపోతున్నారు ?
- 2) ప్రజలు ఏ ఆశతో వలస వెళతారు ?
- 3) వ్యవస్థీకృత రంగానికి ఒక ఉదాహరణనిమ్ము.
- 4) అవ్వవస్తేకృత రంగానికి ఒక ఉదాహరణనిమ్ము.

3. ఈ కింది పేరా చదివి ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

కుటుంబంలో కేవలం మగవాళ్లు వలసకి వెళ్ళినపుడు కుటుంబ బాధ్యతలు, వృద్ధుల సంరక్షణ భారం అంతా ఆడవాళ్ళ మీద వదుతుంది. ఇటువంటి కుటుంబాలలోని ఆడపిల్లల మీద తమ్ముళ్లు, వెళ్లెళ్ళను చూసుకోవాల్సిన భారం ఉండి చివరికి చాలామంది బడి మానేస్తారు.

కుటుంబ పెద్ద వలసకి వెళితే ఆడపిల్లల మీద ఆ ప్రభావం ఏ విధంగా పడుతుంది ?

2. ఈ క్రింది పేరాను చదివి ప్రశ్నకు సమాధానమునిమ్ము.

అనేక రాష్ట్రాలలో భూగర్భ జలాలకు సంబంధించిన చట్టాలు కాలం దెల్లినవి, ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అనువైనవి కావు. భూగర్భ జలాల వినియోగం వాడుకమాత్రంగా ఉన్న రోజులలో ఈ చట్టాలు రూపొందించబడ్డాయి. ఈనాడు బోరుబావులు వివిధ లోతులనుంచి పెద్ద మొత్తంలో నీటిని తోడేసే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి.

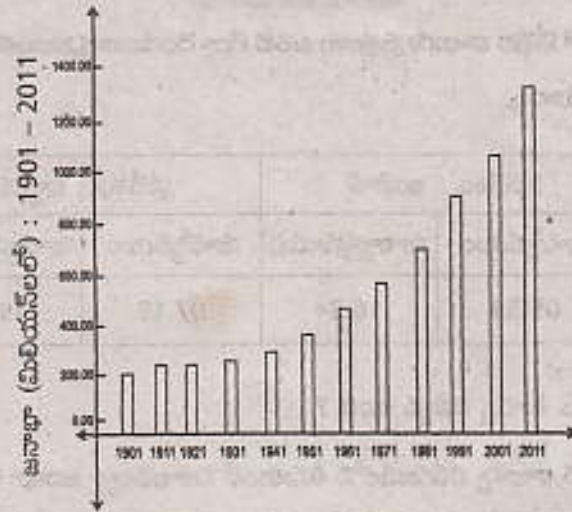
ప్రశ్న : ఈ నీటిని వాడుకునే సక్రమమైన మార్గం యిదేనా ?

3. ఈ క్రింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

ఒక సంవత్సరంలో వెయ్యిమంది జనాభాకి ఎంత మంది సజీవ పిల్లల పుట్టారో అది జననాల రేటు ఉదాహరణకు 1992లో భారతదేశంలో జననాల రేటు 29. అంటే ఆ సంవత్సరంలో, దేశంలో ప్రతి వెయ్యిమంది జనాభాకి 29 జననాలు ఉన్నాయని అర్థం. మరణాల రేటు అన్నది ఒక సంవత్సరంలో ప్రతి వెయ్యిమంది చనిపోయిన వాళ్ల సంఖ్య. 1992 సంవత్సరానికి అప్పటి జనాభాలో ప్రతి వెయ్యిమందికి 19 మంది చనిపోయారు. అంటే వీటినిబట్టి ఆ సంవత్సరంలో ప్రతి వెయ్యిమందికి అదనంగా 19 మంది చేరారని అర్థం. ఈ సంఖ్య శాతంగా చెప్పాలంటే అది 1.9 శాతం. అంటే 1992లో జనాభా 1.9 శాతం పెరిగిందన్నమాట.

- 1) జననాల రేటు అంటే ఏమిటి ?
- 2) మరణాల రేటు అంటే ఏమిటి ?

17. ఈ క్రింది గ్రాఫ్ ఆధారంగా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

- ఏ సంవత్సరం నుండి జనాభా నిరంతరాయంగా పెరుగుతూనే ఉంది ?
- ప్రస్తుత భారతదేశ జనాభా ఎంత ?
- ఏ దశాబ్ద కాలంలో జనాభాలో తగ్గుదల కనబడింది ?
- భారతదేశంలో జనాభా లెక్కలు ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఒకసారి లెక్కిస్తారు ?

3. కింది పేరా చదివి, సమాధానాలు రాయండి.

'... అనేక గ్రామాలలో కమిటీలను తొలగించి ఎస్టేటుని మిఖాయిల్ మిఖాయిలోనిచికి తిరిగి ఇవ్వటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని పుకార్లు వస్తున్నాయి. అలా జరుగుతుందో, లేదో అది మాకు మంచిదేనో, కాదో నాకు తెలియదు. కానీ మా ప్రజల అంతరాత్మ సజీవంగా ఉందని మాకు సంతోషంగా ఉంది...'

ప్రశ్నలు :

- ఏ విషయంలో పుకార్లు వస్తున్నాయి ?
- వారికి సంతోషంగా ఎందుకు ఉంది ?

7. కింది పేరా చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయండి.

వలసపాలన కాలంలో రెండు దేశాల మధ్య సరిహద్దుగా మెక్ మోహన్ రేఖ గీశారు. నెహ్రూ దానిని అంగీకరించాడు. వైనా, భారతదేశాల మధ్యనున్న టిబెట్ స్వతంత్ర బఫర్ ప్రాంతంగా ఉండేది. అయితే ఒకప్పుటి వైనా సామ్రాజ్యంలో టిబెట్ పరాధీన దేశంగా ఉందని పేర్కొంటూ 1950లో టిబెట్‌ని వైనా తనలో కలిపేసుకుంది. దీంతో భారత - వైనా దేశాల మధ్య బఫర్ ప్రాంతం లేకుండా పోయింది.

ప్రశ్నలు :

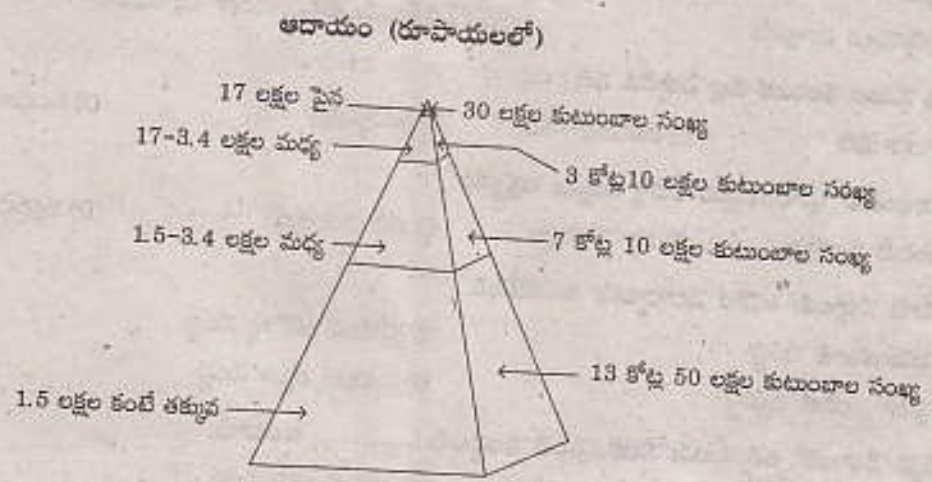
- మెక్ మోహన్ రేఖ ఏయే దేశాల మధ్య గీయబడింది ?
- వైనా, టిబెట్‌ను ఎందుకు తనలో కలిపేసుకుంది ?

3. క్రింది పేరాగ్రాఫ్‌ను చదివి సమాధానం వ్రాయండి.

"అడవిల్ల కంటే మగ పిల్లవాడు పుట్టాలని కోరుకునే లింగవివక్షత భారతదేశంలో ఇప్పట్లో పోయే సూచనలు కనపడుట లేదు. మగపిల్లలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం వల్ల మగపిల్లల్లో కంటే అడవిల్లల్లో మరణాల శాతం ఎక్కువగా వుంది. అనేక కుటుంబాలు అడవిల్లలను భారంగా భావిస్తాయి. మహిళల పట్ల ఈ వివక్షతను తగ్గించటానికి, బలమైన శక్తిగా మహిళల చదువు ఉపయోగపడుతుంది."

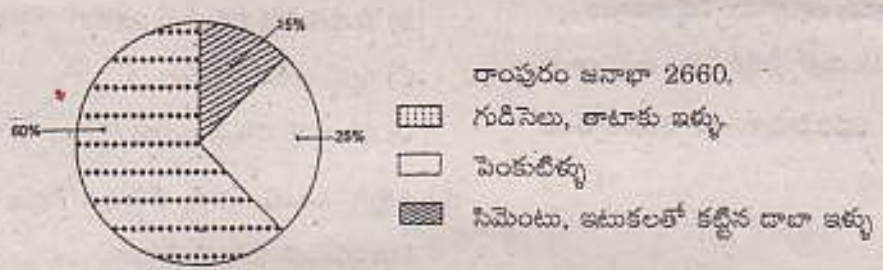
ప్రశ్న : లింగ నిష్పత్తిలోని తేడాల కారణంగా సమాజంపై పడే ప్రభావాలను పేర్కొనండి.

20. క్రింది గ్రాఫ్ చిత్రపటమును పరిశీలించండి.

భారతదేశంలోని సమాజ అంతరాలను గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి.

22. కింది వివరాల ఆధారంగా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

- a) రాంపురం గ్రామంలో ఏ రకపు ఇళ్ళు అధికంగా ఉన్నాయి ?
- b) రాంపురం గ్రామంలో 60% ప్రజలు ఏ తరగతికి చెందినవారు ?
- c) రాంపురం గ్రామంలో మధ్యతరగతికి చెందిన ప్రజల జనాభా సుమారుగా ఎంత ఉండవచ్చును ?
- d) సిమెంటు, ఇటుకలతో కట్టిన దాబా ఇండ్లలో ఎవరు నివసిస్తున్నారని భావిస్తావు ?

9.

తేది	ప్రదేశం : ఇంఫాల్		ప్రదేశం : ద్వారక	
	సూర్యోదయం	సూర్యాస్తమయం	సూర్యోదయం	సూర్యాస్తమయం
జనవరి 3	05.53	16.34	07.19	18.07

పై పట్టిక ప్రకారం ఏ ప్రదేశం తూర్పు దిక్కున ఉంది ?

2. వేసవి తీవ్రంగా ఉండే నెలల్లో కూడా హిమాలయ ప్రాంతాలలోని సిమ్లా, గుల్మార్గ్, నైనితాల్, ధార్జిలింగ్ వంటి వేసవి విడిదిలలో చాలా చల్లగా ఉంటుందని మీరు విని ఉంటారు. అదే విధంగా పశ్చిమ కనుమలలోని కొడైకనాల్, ఉదగమండలం (ఉజి) వంటి ప్రాంతాలలో తీర ప్రాంతాలలో పోలిస్తే ఉష్ణోగ్రతలు తక్కువగా ఉంటాయి.

పై పేరాను చదివి, క్రింది ప్రశ్నకు జవాబు వ్రాయుము.

ప్రశ్న : వేసవిలో కోల్కతా కన్నా ధార్జిలింగ్‌లో ఆహ్లాదకర వాతావరణం ఎందుకు ఉంటుంది ?

21. క్రింది పట్టికను చదవండి. ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయండి.

పట్టిక 9.1 : దీనివారు 2011లో వివిధ వ్యవసాయ పనులకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రోజువారీ కూలి రేట్లు (రూపాయలలో)

కార్మికులు	దున్నటం	విత్తటం	కలుపు తీయటం	నాట్లు వేయటం	కోత	పోత	నూర్పిడి	పత్తి ఏరడం
పురుషులు	214	197	215	-	164	168	152	-
స్త్రీలు	-	152	130	143	126	124	118	136

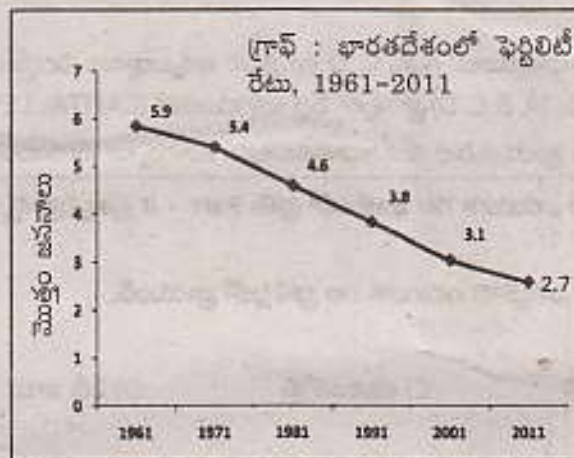
ఎ) కేవలం పురుషులు మాత్రమే చేస్తున్న పనులేవి ?

బి) కేవలం స్త్రీలు మాత్రమే చేస్తున్న పనులేవి ?

సి) ఏయే పనుల్లో స్త్రీ, పురుషుల కూలీలలో ఎక్కువ వ్యత్యాసం ఉంది ?

డి) పురుషుల కంటే స్త్రీలకు తక్కువ కూలీ ఇవ్వటానికి కారణాలు ఏమిటి ?

17. క్రింద ఇవ్వబడిన గ్రాఫ్ ను పరిశీలించి, దిగువ ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి.

ఎ) పైన ఇచ్చిన గ్రాఫ్ దేనిని గూర్చి వివరిస్తుంది ?

బి) 1981వ సంవత్సరములోని ఫెర్టిలిటీ రేటు ఎంత ? అది దేనిని సూచిస్తుంది ?

సి) తాజా జనగణన ప్రకారం భారతదేశ ప్రస్తుత ఫెర్టిలిటీ ఎంత ?

డి) ఫెర్టిలిటీ రేటు క్రమంగా క్షీణించటాన్ని నీవు ఏ విధంగా భావిస్తావు ?

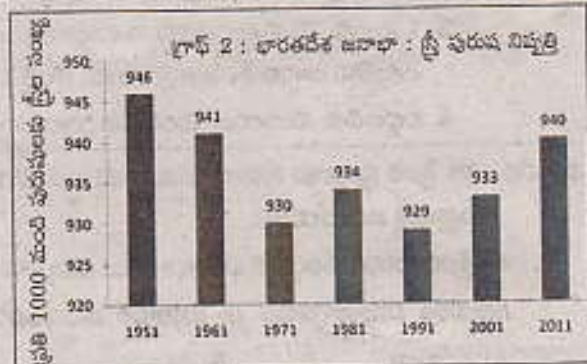
18. క్రింది గ్రాఫ్ ను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

ఎ) పైన ఇచ్చిన గ్రాఫ్ మనకు ఏ విషయాన్ని తెలుపుతుంది ?

బి) ఏ సంవత్సరంలో అతి తక్కువ స్త్రీ, పురుష నిష్పత్తి నమోదయింది. దీనికి కారణం ఏమిటి ?

సి) స్త్రీ, పురుష నిష్పత్తిని ఎలా లెక్కుగట్టారు ?

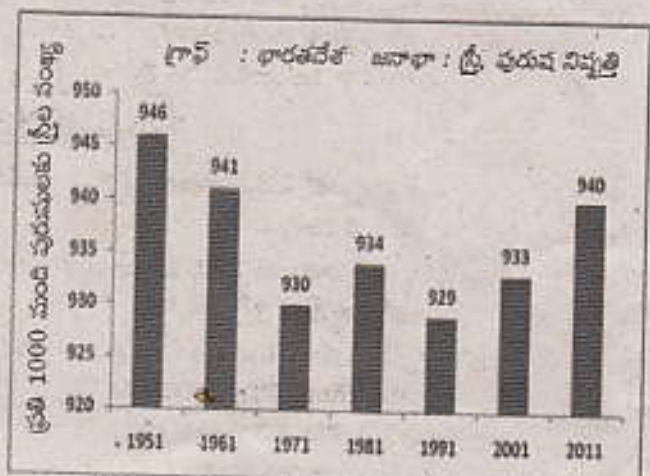
డి) స్త్రీల సంఖ్య 935 కంటే ఎక్కువగా ఎన్నిసార్లు నమోదు అయ్యింది ?

3. గ్రాఫ్ ఆధారంగా క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము.

అ) ఏ సంవత్సరంలో లింగ నిష్పత్తి మరింత తక్కువగా ఉంది ? ఏ సంవత్సరంలో లింగ నిష్పత్తి మెరుగుగా ఉంది ?

ఆ) భారతదేశంలో లింగ నిష్పత్తి ఆందోళన కలిగిస్తుంది. దీనికి కారణాలు ఏమై ఉంటాయి ?

Panchayati Raj & 73rd Amendment

In 1992, Government led by P.V. Narasimha Rao passed an important amendment to the Constitution to provide Local Self Governments a Constitutional status. The 73rd Constitutional Amendment created institutions of local self government at the village level, while the 74th Constitutional Amendment did the same in towns and cities. These were path breaking amendments. They sought to usher in for the first time, office bearers at the local level elected on the basis of Universal Adult Franchise one third of the seats were to be reserved for women. Seats were also reserved for scheduled castes and tribes. The concerns of the State governments were taken into account and it was left to the States to decide on what functions and powers were to be developed to their respective local self governments. Consequently, the powers of local self governments vary across the country.

- Q. i) What is Local Self Government ?
ii) Which government recognised the Constitutional status of Local Self Government ?
iii) What does the 73rd Constitutional Amendment say ?
iv) $\frac{1}{3}$ of seats were to be reserved for women in Local Self Governments. Comment.

4. Observe the following map and answer the questions that follow.

- a) Identify one Asian and one African colony of Holland.
b) Identify one Asian, one African colony of France.

Read the text (given) and comment.

Man is responsible for spoiling the environment. The developed and developing nations are blaming each other neglecting the environment. This is causing the depletion of the protective ozone layer and the average temperature have been increasing steadily. This is causing the melting of Polar Ice caps. Many environmentalists and people are working towards this yet governments are not responding and are not taking corrective measures.

★ What are your experiences with the environment problems? Explain with examples.

Observe the following map and answer the questions:

- A) Name any two countries of 'NATO' at the founding (establishment) time.
B) Name any two countries which were under the 'WARSAW'.

21. Using the following case study, explain the role of different Departments of the Government and citizens in the context of RTI. Also write how can the the RTI make functioning of the governments more transparent.

Following incident occurred in Chinnashankarampet of Medak district. Members of the Self Help Groups joined in Abhaya Hastam, Aam Aadmi schemes of the Rural Welfare Ministry of the State Government. Under this scheme their children who were students of classes 9 to 12 were eligible for scholarship of Rs. 1200. However for 3 years students have not been receiving the amount for the years during 2008-11. The students went to the IKP (Indira Kranthi Pathakam) office and enquired about it but the officers ignored their requests.

This came to the notice of the local newspapers. Now they applied to the officers concerned for the information with regard to the scholarships sanctioned. They asked about the number of beneficiaries and the amount sanctioned during 2008-09, 09-10 and 10-11. They got reply in one week. The amount was 7 lakh rupees. It became clear from the RTI records that even though the amount was sanctioned, it was not distributed. When it was published in the newspapers the amount was distributed to 1167 children within 15 days.

22. Read the following passage and answer the given questions.

Description of Elections

In Districts where purdah was strictly observed, separate voting booths, staffed entirely by women were usually provided. In Ajmer a Rajput woman arrived at the polls in a heavily veiled chariot, her whole body was draped in velvet. The only part she exposed to the public gaze was the left forefinger which, as was required to prevent repeated voting, she extended to be marked with indelible ink. Some villages voted as body. From Assam came the report of a tribal village whose members journeyed to the polling station the day before voting was to take place. They spent the night dancing and singing around large bonfires until sun-up when they marched to the booths in orderly fashion. The people of PEPSU village solved the problem of which of the two rival candidates to support by arranging a wrestling match between two of their young men, each named to represent a candidate, having agreed that

Read the following paragraph and comment on the 'Divide and rule' policy of British.

The British were desperate with the Indian people revolting against their rule. They looked for ways to punish the Congress and weaken its hold over the people. The British actively raised doubts about the right of the Congress to represent the people of the country. Now, they followed the 'Divide and Rule Policy' more vigorously.

In this direction, British Government began to support the plans of Muslim League and lessening the importance of Congress. During this time only Muslim League and M.A. Jinnah played an active role in Public Politics.

Read the text (given) and answer the question.

The government is responsible to all the people. All the government officials should provide the information what people usually demand. The Act was passed as a result of people's mobilisation as well as in recognition of the provisions in the Constitution that provides Rights to citizens. Right to Information Act was passed by the central government in the year 2005.

Q) When did a campaign for Right to Information Act start ? How did the Act come into force ? Explain.

3. Observe the following table and analyze the military expenditure in the World War-I participant countries.

S.No.	Year	Military expenditure in million pounds
1.	1880	132
2.	1890	158
3.	1900	205
4.	1910	288
5.	1914	397

4. Observe the following map and answer the questions.

- A) Who were the founding members of NATO in 1942 ?
B) Name the lateral entries of NATO.

1. Prepare a few slogans on the prevention of wars and promotion of peace.
2. The Great Depression of the 1930s had a profound impact on Vietnam. The prices of rubber and rice fell, leading to rising rural debts, unemployment and rural uprising. The French put these uprisings down with great severity, even using planes to bomb demonstrators.

Q. Why did the fall in price of rice lead to the rise of rural indebtedness ?

3. The soldiers of INA were imprisoned and the British decided to punish them. A trial of INA soldiers was begun- to court martial them for being traitors to the army and hanging them to death in punishment.

1. Expand INA.

2. Why did the British decide to punish them ?

4. Observe the following map and answer the given questions.

- 1) Name two countries that did not fall under the German Empire.
2) Which country belonged to allied block ?

4. Observe the following map of the world and answer the questions :

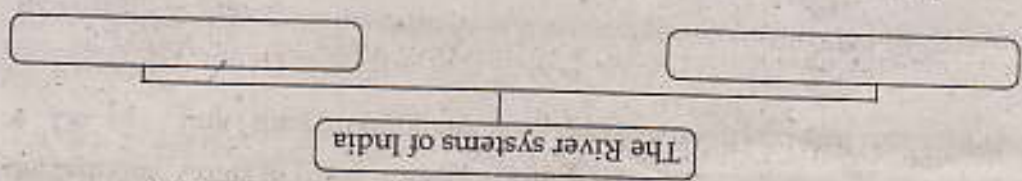
- A) Name any two countries of 'NATO' at the founding (establishment) time.
 B) Name any two countries which were under the 'WARSAW'.

Answer the following questions after reading the map above.

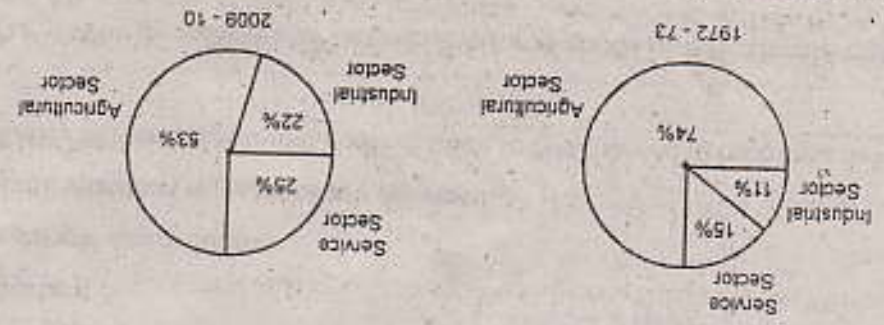

- 1) Which Chinese region was under control of Japan ?
 2) Was Mongolia under the control of Japan in 1942 ?

16. Prepare a flow chart showing the origin, drainage of rivers in India.

17.

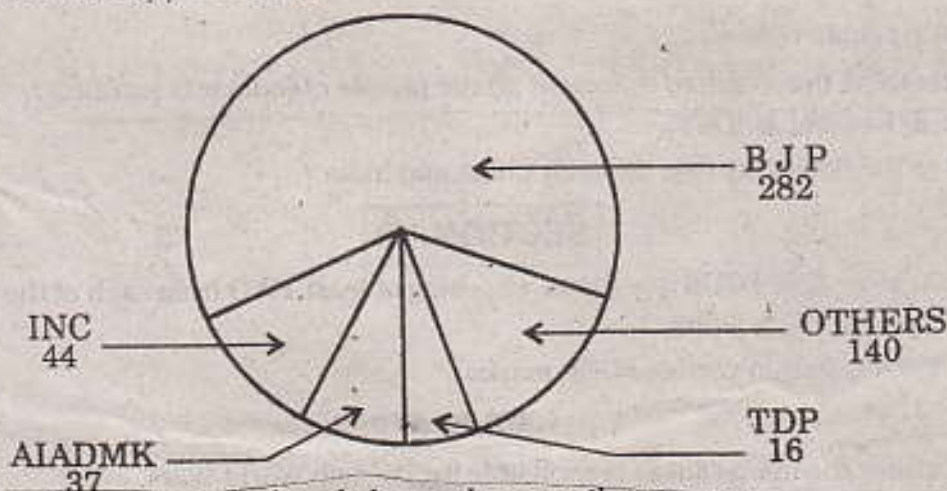
- The given pie diagrams shows sectoral shares of workers employed in different sectors in India. Observe them thoroughly to answer these questions.
- a) What are the major changes that you observe in the pie diagrams ?
 b) What could be some of the reasons for these changes ?

20. Using the following case study, explain the role of different Departments of the Government and citizens in the context of RTI. Also write how can the the RTI make functioning of the governments more transparent.

Following incident occurred in Chinnashankarampet of Medak district. Members of the Self Help Groups joined in Abhaya Hastam, Aam Aadmi schemes of the Rural Welfare Ministry of the State Government. Under this scheme their children who were students of classes 9 to 12 were eligible for scholarship of Rs. 1200. However for 3 years students have not been receiving the amount for the years during 2008-11. The students went to the IKP (Indira Kranthi Pathakam) office and enquired about it but the officers ignored their requests.

This came to the notice of the local newspapers. Now they applied to the officers concerned for the information with regard to the scholarships sanctioned. They asked about the number of beneficiaries and the amount sanctioned during 2008-09, 09-10 and 10-11. They got reply in one week. The amount was 7 lakh rupees. It became clear from the RTI records that even though the amount was sanctioned, it was not distributed. When it was published in the newspapers the amount was distributed to 1167 children within 15 days.

7. Observe the given Pie diagram and discuss the 2014 General Elections.

16. Read the paragraph given below and answer the question.

From 1940 to 1946, the League was able to convince Muslim masses of the benefits and need for a separate nation. Peasants could think of a state where Hindu Zamindars and money lenders did not exploit them. Traders, business men and job seekers would not be there. There would be greater religious freedom. There would be freedom for the Muslim elite to run the government the way they wanted. From 1942 to 1945, with most Congress leaders in jail, the League made use of the time to build its mass base.

★ How would people assess the possible benefits from the politics of Muslim League?

Would they have any doubts? What kind of questions will they have? Explain.

10. Observe the following timeline in which important incidents from 1914 to 1945 took and answer the question given below.

Beginning of first World War on August 1	1914
Russian Revolution	1917
End of first World War	1918
Treaty of Versailles	1919
Formation of League of Nations	1919
Rise of Hitler in Germany	1933
Breakout of second World War	1939
German invasion of USSR	1942
Formation of United Nations Organization	1945
End of second World War in August	1945

Q. What are the peace organizations formed after the two World Wars?

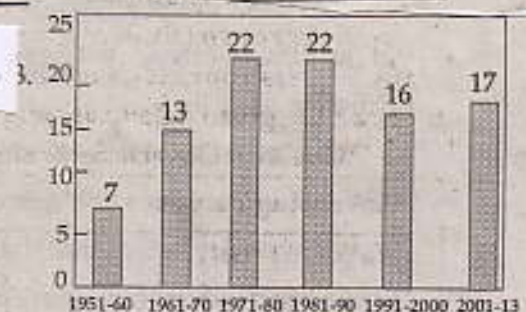
10. By reading the Message answer the following?

Women as Rebels

Women in Vietnam traditionally enjoyed greater equality particularly among the lower classes, but they had only limited freedom to determine their future and played no role in public life.

As the nationalist movement grew, the status of women came to be questioned and a new image of womanhood emerged. Writers and political thinkers began idealising women who rebelled against social norms. In the 1930s, a famous novel by Nhat Linh caused a scandal because it showed a woman leaving a forced marriage and marrying someone of her choice, someone who was involved in nationalist politics. This rebellion against social conventions marked the arrival of the new woman in Vietnamese society.

1. When did Vietnamese women think about their designation?
2. Which one's novel taken awareness in the Vietnamese women?
3. What was the condition of Vietnamese women before rebellion?
4. Women had the right to take decision on their own future? Do you support this?

- A) In which decade were the lowest amendments made?
- B) How many amendments were made between 1950-2013?

2. Read the following paragraph and answer the question.

"In fact, the second World War helped USA grow out of its economic misery caused by the Great Depression. Far from the theatres of war, the industries and agriculture of USA prospered and achieved full employment and high productivity. In Harry Truman's words, 'We have emerged from this war as the most powerful nation in the world.'"

How do you think the second World War helped USA grow out of its economic misery from the Great Depression? Write your comment.

all would vote for the candidate whose representative won. Many offerings were brought, petitions professing loyalty or begging for food and clothing were sometimes found when ballot boxes were opened. (Extracts from "The Indian Experience with Democratic Elections" 1958 by Margaret W. Fisher and Joan V. Bondurant, Indian Press Digests.)

- What was Purdah system ?
- What is indelible ink ?
- What is meant by bonfire ?
- Who arrived at the polls in a heavily veiled chariot ?

4. Observe the following map.

Area under Japanese control 1942

Answer the following questions after reading the map above.

- Which neighbouring country of India was occupied by Japan ?
- What is Dutch East India called now ?

16. Read the following paragraph given below and answer the questions.

Agent Orange the deadly poison

Agent Orange is a defoliant, a plant killer, so called because it was stored in drums marked with an orange band. Between 1961 and 1971, some 11 million gallons of this chemical was sprayed from cargo planes by US forces. Their plan was to destroy forests and fields, so that it could be easier to kill, if there was no jungle cover for people to hide in. Over 14 percent of the cultivated fields were affected and are continuing to affect people till today. Dioxin, an element of Agent Orange, is known to cause cancer and brain damage in children and according to a study, is also the cause of the high incidence of deformities found in the sprayed areas.

The tonnage of bombs including chemical arms, used during US intervention (mostly against civilians targets) in Vietnam exceeds that used throughout the Second World War.

Q.1) What is Agent Orange ?

ii) How does Agent Orange affect the children ?

iii) Why did they destroy forests and fields ?

iv) Do you think America was justified in using chemical weapons on civilian population and forests ?

8. Answer the following questions after studying the table.

	Vietnam	The USA
Civilian deaths	8 to 30 lakhs	Nil
Military deaths	8 to 30 lakhs	58,000
Physically handicapped	NA	More than 58,00
War technique	Guerrilla warfare	Army, Air Force
Arsenal (Invented)	Chemical weapons and Napalm bombs	Nil

- What is the war technique of Vietnam ?
- What are the inventions of Vietnam Arsenal ?

2. Famous photograph of Polish immigrant Florence Owens during Depression by Dorothea Lange. It depicts destitute pea pickers in California, March 1936. What would she be thinking?

3. Read the following paragraph and answer the questions that follow.

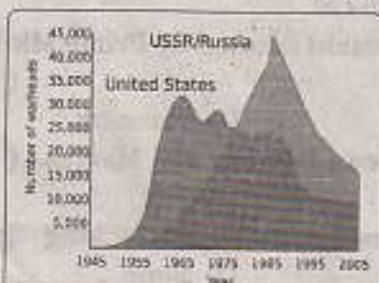
Enormous human cost :

The first consequence of the Wars was widespread deaths and injuries. As stated earlier, almost 10 million people were killed in the First and 20 to 25 million in the Second World War. Most of those who died were men and almost all of them were under forty years of age. The two wars also established a regime of lethal arms race, particularly of nuclear and chemical weapons. The world is still living constantly under the threat of total destruction of all life through even accidental use of such weapons.

- What was the first consequence ?
- How many people were killed ?

22. Observe the following graph and answer the given questions.

Graph : US and USSR nuclear stockpiles

- What does the graph show ?
- Which country had highest number of warheads in 1985 ?
- Why did the warheads competition took place in between US and USSR after 1945?
- Which country had less arms in 2005 ?

2. The world was divided into "the West" which was experiencing economic growth and "the Rest" whose acute backwardness was worsened by colonial exploitation by the West."

Read the above paragraph and interpret it.

3. Read the paragraph given below and answer the questions that follow.

Pan Africanism is an idea which promotes the unity of all African peoples irrespective of country or tribe. This unity was to be used not only to fight colonialism and racial discrimination, but also to build unity among tribes and communities inhabiting the continent based on principles of equality, social justice and human dignity. One key person in this regard was Kwame Nkrumah, a freedom fighter from Ghana.

- What is Pan Africanism?
- Who was the key person?